

İSTİŞÂRE (2)

(...dünden devam)

Hız. Peygamber, önemli konularda ashabiyle istişâre buyururdu. Bunun örnekleri çoktur. Bedir günü, düşman kervanının üzerine yürüyüp yürümeme konusunu onlara danışmış, onlar da, kendilerine denizi gös-terse, kendisiyle birlikte denize dahi geçeceklerini, nereye gitmelerini emretse, oraya gideceklerini, kendisinin çevresinde kenetlenip savaşa-caklarını söylemişlerdir.

Ahmed ibn Hanbel'in kaydettiği bir hadîste Hız. Peygamber (sav), Hız. Ebûbekir ve Hız. Ömer için:

"Siz bir danışmada oy birliğine varırsanız, ben size aykırı hareket etmem."

Demıştır (

Müsned: 5/227)

.

İbn Merdeveyh'in, Hız. Alî'den rivayet ettiği bir hadîse göre Allah'ın Elçisi(sav), azmin ne demek olduğu sorusunu şöyle yanıtlamıştır:

"

Azm)

, görüş sahipleriyle istişare etmek ve onların görüşlerine uymaktır." "

(

İbn Kesîr, Tefsîr: 1/420)

Ebû Hüreyre'nin rivayetinde de Peygamber (sav): *"Müsteşâr, mu'temendir"* (Ebû Dâvûd, Edeb: 114; Tirmizî, Zühd: 39, Edeb: 57; İbn Mâce, Edeb: 37)

, yani güvenilir insandır. Kendisine danışılan bir konuda doğru bildiğini söylemeli, yanlış yol göstermemelidir. Başka bir hadîste de:

"Bir müslüman

kardeşiniz birinize bir şey danıştığı zaman

(danışılan kimse)

ona doğru bildiğini söylesin"

(

İbn Mâce, Edeb: 37)

buyurulmuştur.

Bu iki hadîste insanların, önemli işlerini birbirlerine danışarak yapmaları öğütlenmekte ve danışılan insan(müsteşâr)ın işâret edeceği düşüncenin doğru ve sağlam olması gereği telkin edilmektedir.

Müsteşâr, bir yol gösterirken, fikir verirken bilerek söylemeli ve mutlaka bildiği doğru yolu göstermelidir. Aksi halde büyük vebâl altına girer. Ebû Hüreyre yoluyla gelen bir hadîste: *“Kim bilmeden fetvâ verirse, yapılan işin günahı, o fetvâ verene gider.”*

(

Ebû Dâvûd, İlm: 8)

buyurulmuştur. Başka bir rivayette şu fazlalık da vardır:

“Kim müslüman

kardeşine, bile bile yanlış yol gösterirse ona hiyânet etmiş olur!”

Kendisine bir şey sorulan kimsenin, bildiğini söylemesi gerekir. Hz. Peygamber, bildiğini söylemeyen kişileri şiddetle uyarmıştır:

“Kişiye bildiği bir şey sorulduğu zaman onu gizlerse Allah, Kıyâmet günü o kimseyi yularla bağlar!”

(

Ebû Dâvûd, İlm: bâbu kerâhiyyeti men‘îl-ilm

[](#)

)

(devamı yarın..)

[](#)